

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б.Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС

(НІМЕЦЬКА МОВА)

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська)
галузь знань 0203 Гуманітарні науки

Інститут Філології

2016–2017

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02138554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	<u>2513</u>
(підпис)	(підпис, ініціали)
«	» 20 р.

Робоча програма з дисципліни «Теоретичний курс (німецька мова) для студентів 4 курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (англійська), галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2016 року- 28 с.

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології Шапочкіна Ольга Володимирівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри германської філології

Протокол від «11» вересня 2016 року № 2

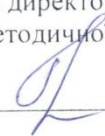
Завідувач кафедри германської філології

(Буніятова І.Р.)

Структура програми типова.
Години відповідають навчальному плану.

Заступник директора інституту Філології
з науково-методичної та навчальної роботи

(Заяць Л.І.)

© КУБГ, 2016 рік
© Шапочкіна О.В., 2016 рік

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ.....	5
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
4. ПРОГРАМА КУРСУ.....	8
5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ.....	14
6. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	15
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА	18
8. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	21
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	22
10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	22
11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ.....	23
12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	24
13. ДОДАТКИ.....	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка кваліфікованого вчителя іноземної мови передбачає володіння ним теоретичними основами системи мови, що зумовлює необхідність вивчення студентами теоретичних основ граматики як необхідної умови для глибокого та повного володіння іноземною мовою, що вивчається.

Мета курсу полягає у тому, щоб сформувати систему знань студентів з теоретичної граматики німецької мови та ознайомити їх з ключовими поняттями, термінами.

Завданнями курсу є:

- забезпечити засвоєння студентами системи знань з теоретичної граматики німецької мови;
- забезпечити володіння студентами термінологією, ключовими поняттями теоретичної граматики німецької мови;
- ознайомити студентів із основними напрямками розвитку сучасної німецької граматики;
- сформувати готовність до подальшої самостійної роботи з опанування теоретичної граматики німецької мови.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:** сутність та зміст граматичних категорій, їх типологію, класифікацію, сфери вживання та **вміти:** вільноорієнтуватися у термінології з курсу; швидко наводити приклади; осмислено здійснювати переклад запропонованих термінів, тез; відмінювати граматичні категорії.

Теоретичний курс граматики будується за принципом лекційно-практичних занять німецькою мовою. Окремі теми курсу опрацьовуються студентами самостійно за допомогою рекомендованої літератури, методичних матеріалів та окремих посібників.

Контроль знань студентів здійснюється опитуванням на семінарських заняттях, бесідою по темах, опрацьованих студентами самостійно. Курс завершується двома контрольними роботами у вигляді тестів: тести з морфології та тести з синтаксису, та заліком з теоретичної граматики.

Дисципліна «Теоретичний курс (німецька мова)» є складовою загального курсу і має спільну з іншими дисциплінами (модулями) форму контролю. Курс читається німецькою мовою.

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Курс: Підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4</p> <p>Змістових модулів: 2</p> <p>Загальна кількість годин: 144</p> <p>Тижневих годин: 2</p>	<p>Галузь знань 0203 Гуманітарні науки</p> <p>Напрямок підготовки 6.020303 Філологія (англійська).</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень : “Бакалавр”</p>	<p>Обов’язковий.</p> <p>Рік підготовки: 4</p> <p>Семестр: 7,8</p> <p>Аудиторні: Лекції: 14 год (7семестр), 14 год. (8 семестр).</p> <p>Семінарські заняття: 14 год (7семестр), 14 год. (8 семестр).</p> <p>Контрольні заходи: Модульний контроль – 4 год. (7семестр), 4 год. (8 семестр).</p> <p>Залік</p> <p>Самостійна робота: 40 год. (7семестр), 40год. (8 семестр).</p>

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви розділів	Кількість годин					
		разом	лекцій	семінарських	самостійні	МК	залік
Змістовний модуль I. Морфологія німецької мови							
1.	<i>Морфологія: ключові поняття. Частини мови. Артикль: види та особливості вживання. Іменник: типологія. Граматичні категорії іменника.</i>	4	2				
c/p	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 1.</i>	5			5		
Сем.1	<i>Вживання артиклів у німецькій мові.</i>	2		2			
2.	<i>Іменник: система відмінювання (сильна, слабка, жіноча, множинна). Утворення множини іменників. Визначення роду іменника.</i>	2	2				
c/p	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 2.</i>	5			5		
Сем.2	<i>Вживання іменників у німецькій мові.</i>	2		2			
3.	<i>Дієслово: Граматичні категорії дієслова. Синтаксична класифікація (повнозначні, допоміжні, особові, безособові, зворотні, перехідні та неперехідні). Семантична класифікація дієслів.</i>	2	2				
c/p	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 3</i>	7			6	2	
Сем.3	<i>Вживання дієслів у німецькій мові.</i>	2		2			
4.	<i>Дієслово: морфологічна класифікація дієслів. Поняття часу у німецькій мові: теперішній, минулий розмовний, минулий писемний, давньоминулий, майбутній. Творення часових форм дієслів. Афіксація дієслів.</i>	2	2				
c/p	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 4</i>	5			6		
Сем.4	<i>Вживання дієслів у німецькій мові.</i>	2		2			
5.	<i>Категорія стану дієслів: варіації пасивних конструкцій. Категорія виду дієслів: творення умовного та наказового способу. Інфінітивні та дісприслівникові</i>	2	2				

	та дієприкметникові сполуки.						
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 5</i>	5			6		
Сем.5	Вживання дієслів у німецькій мові.	4		2			
6.	Прикметник: система відмінювання та ступені порівняння. Прислівник: типологія та вживання. Займенник: типи та відмінювання.	2	2				
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 6</i>	5			6		
Сем.6	Вживання прикметників, прислівників та займенників у німецькій мові.	2		2			
7.	Числівник: вживання кількісних та порядкових числівників. Службові частини мови: прийменник, сполучник, заперечення, частка, вигук.	2	2				
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 7</i>	6			6		
Сем.7	Вживання службових частин мови.	4		2		2	
Разом		72	14	14	40	4	
Змістовий модуль 2. Синтаксис німецької мови							
8.	Синтаксис німецької мови: типологія речень (розповідні, питаньні, спонукальні, складносурядні, складнопідрядні).	4	2				
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 8</i>	5			5		
Сем.8	Прості речення у німецькій мові.	2		2			
9.	Просте речення: підмет, присудок, додаток, обставина, означення. Порядок слів у простому реченні.	2	2				
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 9</i>	5			5		
Сем.9	Прості речення у німецькій мові.	2		2			
10.	Складне речення: типи зв'язку. Порядок слів у складному реченні.	2	2				
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 10</i>	7			6	2	
Сем.10	Складносурядні речення німецької мови.	2		2			
11.	Складносурядне речення: типи та особливості творення.	4	2				
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 11</i>	5			6		
Сем. 11	Складносурядні речення німецької мови.	2		2			
12.	Складнопідрядне речення: суб'єктні та об'єктні речення, підрядні означальні.	2	2				
<i>с/р</i>	<i>Вивчення термінологічного мінімуму</i>	5			6		

	<i>з теми 12</i>						
Сем. 12	Складнопідрядні речення німецької мови.	2		2			
13.	Складнопідрядне речення: підрядні речення часу, причини, умови, допусту.	2	2				
с/р	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 13</i>	5			6		
Сем. 13	Складнопідрядні речення німецької мови.	2		2			
14.	Складнопідрядне речення: підрядні речення мети, модальності, протиставлення.	2	2				
с/р	<i>Вивчення термінологічного мінімуму з теми 14</i>	6			6		
Сем. 14	Складнопідрядні речення німецької мови.	4		2		2	
	Разом	72	14	14	40	4	
	Разом за навчальним планом	144	28	28	80	8	

ПРОГРАМА КУРСУ

Змістовий модуль I. Морфологія німецької мови.

Лекція 1. Морфологія: ключові поняття. Частина мови. Артикль: види та особливості вживання артикля. Іменник: типологія. Граматичні категорії іменника.

Основні поняття теми: означений, неозначений артикль, іменники (абстрактні, конкретні), відмінювання, рід, число, відмінок, однина, множина.

Загальна характеристика іменника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі частин мови, функції в реченні. Класифікація іменників за субкатегоріальними значеннями та її граматична характеристика. Морфологічне й синтаксичне значення субкласів іменників.

Категорії іменника. Суто граматичні категорії відмінювання іменника: категорія числа та категорія відмінку. Категорія відмінку: її значення та структура; синонімія відмінків; синтаксичне значення та функції відмінків.

Категорія означеності /неозначеності: значення категорії та артикль як засіб вираження категорії означеності/неозначеності; інші засоби вираження означеності /неозначеності. Слова з функціями артикля. Індивідуалізуюче та генералізуюче значення іменника.

Класифікаційна ознака іменника - категорія граматичного роду: її структура, формальні показники, граматичне значення; семантична вмотивованість (невмотивованість) граматичного роду; стилістичне використання граматичного роду.

Література: основна – 1,3; додаткова –1,4.

Лекція 2. Іменник: система відмінювання (сильна, слабка, жіноча, множинна). Утворення множини іменників. Визначення роду іменника.

Основні поняття теми: типи відмінювання іменників, особливості утворення множини іменників

Число: сутність; значення; форми вираження; лексична база категорії числа, причини лексичних обмежень; вмотивовані та невмотивовані обмеження.

Проблема типів відмінювання іменників. Зв'язок категорії числа й відмінку. Значення роду для відмінювання іменників. Характеристика типів відмінювання іменників (сильна, слабка, жіноча, перехідна групи). Особливості відмінювання власних та географічних назв.

Визначення роду іменників за граматичною формою та семантичним значенням. Рід складних іменників, скорочень. Іменники з подвійним родом. Омонімізація.

Література: основна – 1,3; додаткова –1,4.

Лекція 3. Дієслово: Граматичні категорії дієслова. Синтаксична класифікація (повнозначні, допоміжні, особові, безособові, зворотні, перехідні та неперехідні). Семантична класифікація дієслів.

Основні поняття теми: повнозначні дієслова, допоміжні дієслова, особові дієслова, безособові дієслова, зворотні дієслова, перехідні та неперехідні дієслова.

Загальна характеристика дієслова як граматичного класу слів: місце в системі класів слів, функції в реченні.

Синтаксична класифікація дієслів: суб'єктні та об'єктні, транзитивні й інтранзитивні; нові синтаксичні класифікації, пов'язані з теорією валентності.

Класифікація дієслів за характером дії; відсутність граматичної категорії виду в німецькій мові; поняття аспекту дієслова.

Категорія репрезентації: особові й неособові форми дієслова; місце неособових форм у системі класів слів. Неособові (іменні) форми дієслова: інфінітив, його види, дієслівні та іменні ознаки, функції, субстантивація інфінітива; дієприкметники (партицип I; партицип II), дієслівні й іменні особливості, функції, лексичні обмеження дієприкметників у ролі означень, ад'єктивація та субстантивація дієприкметників.

Семантично-функціональна класифікація: дієслова із значенням діяльності, процесу, стану та їх субкласифікація; дієслова повнозначні, допоміжні, функціональні, копулятивні, модальні дієслова.

Література: основна – 1,3; додаткова – 3,4.

Лекція 4. Дієслово: морфологічна класифікація дієслів. Поняття часу у німецькій мові: теперішній, минулий розмовний, минулий писемний, давньоминулий, майбутній. Творення часових форм дієслів. Афіксація дієслів.

Основні поняття теми: дієслово, афіксація, категорія часу, класифікація, теперішній час, минулий розмовний час, минулий писемний час, давньоминулий час, майбутній час.

Принципи класифікації дієслів. Морфологічна класифікація: стандартні (слабкі) і нестандартні (всі інші); співвідношення стандартних і нестандартних дієслів; різні принципи субкласифікації сильних дієслів сучасної німецької мови.

Категорія часу. Значення категорії часу, її співвідношення з понятійною категорією часу; абсолютне й відносне значення часу. Форми вираження часових значень. Опозиції в системі часових форм. Транспозиції часових форм; контекстуальні та системні синоніми форм часу; багатозначність форм; функції часових форм.

Література: основна –1,2,4 ; додаткова –1, 2,4.

Лекція 5. Категорія стану дієслів: варіації пасивних конструкцій. Категорія виду дієслів: творення умовного та наказового способу. Інфінітивні та дієприслівникові та дієприкметникові сполуки.

Основні поняття теми: активний стан дієслова, пасивний стан дієслова, пасив-процес, пасив-результат, наказовий спосіб, інфінітив, дієприкметниковий та дієприслівниковий зворот.

Граматична категорія стану. Сучасні інтерпретації категорії стану. Значення та форми категорії: актив, пасив з дієсловом werden, статив (дієслово sein та партиципII), рефлексив. Значення категорії стану як синтаксичноїконверсії трансформації. Тричленний, двочленний пасив, безсуб'єктна форма. Співвідношення агенсу і пацієнсу та синтаксичних суб'єкта та об'єкта. Лексична база категорії стану: дефектність парадигми та її причини. Тлумачення проблеми стативу. Полепасивності.

Граматична категорія способу, її місце в полі модальності. Опозитивна структура категорії способу, значення форм способу. Транспозиція членів опозитивного відношення; випадки нейтралізації опозиції. Характеристика трьох членів категорії способу: індикатив, кон'юктив I (презентні форми) і кон'юктивII (претерітальні форми), їх значення та сферивживання; імператив, його парадигма, функціонування, конкурентні форми, лексичні обмеження імперативу.

Література: основна – 1,2; додаткова – 3,4.

Лекція 6. Прикметник: система відмінювання та ступені порівняння. Прислівник: типологія та вживання. Займенник: типи та відмінювання.

Основні поняття теми: прикметник, ступінь порівняння, прислівник, займенник.

Загальна характеристика прикметника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі класів слів, функції в реченні. Семантико-структурні класи прикметника (якісні та відносні) і їх субкласи. Синтаксична класифікація прикметника. Проблема короткої та повної форми.

Граматичні категорії прикметника. Категорія ступенів порівняння як спеціальна граматична категорія прикметника; її семантика і структура; лексична база; способи утворення порівняльного та вищого ступеню; абсолютне та відносне вживання протичленів опозиції категорії ступенів порівняння; їх транспозиція.

Категорії числа і відмінку прикметників у порівнянні з граматичними категоріями іменника; функції закінчень; рід прикметників; типи відмінювання прикметників.

Загальна характеристика прикметника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі класів слів, функції в реченні. Семантико-структурні класи прикметника (якісні та відносні) і їх субкласи. Синтаксична класифікація прикметника. Проблема короткої та повної форми.

Граматичні категорії прикметника. Категорія ступенів порівняння як спеціальна граматична категорія прикметника; її семантика і структура; лексична база; способи утворення порівняльного та вищого ступеню; абсолютне та відносне вживання протичленів опозиції категорії ступенів порівняння; їх транспозиція.

Категорії числа і відмінку прикметників у порівнянні з граматичними категоріями іменника; функції закінчень; рід прикметників; типи відмінювання прикметників.

Література: основна – 1,2; додаткова – 3,4.

Лекція 7. Числівник: вживання кількісних та порядкових числівників. Службові частини мови: прийменник, сполучник, заперечення, частка, вигук.

Основні поняття теми: числівник, прийменник, сполучник, заперечення, частка, вигук.

Класифікація числівників у німецькій мові: кількісні та порядкові. Прийменники. Розподіл прийменників за відмінюванням: прийменники знахідного відмінку, прийменники родового відмінку, прийменники давального відмінку, прийменники подвійного відмінку. Вживання прийменників у реченні. Сполучники німецької мови: субординовані та координовані сполучники. Поняття сурядності та підрядності. Заперечення, частки та вигуки німецької мови. Класифікація та вживання.

Література: основна – 1, 4; додаткова – 2,4.

Змістовий модуль II. Синтаксис німецької мови.

Лекція 8. Синтаксис німецької мови: типологія речень (розповідні, питаньні, спонукальні, складносурядні, складнопірядні).

Основні поняття теми: розповідні, питаньні, спонукальні, складносурядні, складнопірядні речення.

Синтаксис як вчення про словоформу в потоці мовлення, словосполучення, речення, надфразу єдність, граматичні особливості тексту. Речення як основна одиниця синтаксису. Поняття синтаксичної парадигми. Поняття синтаксичного зв'язку та його види; сфери функціонування предикативних відношень пірядності, сурядності.

Синтаксичні граматичні категорії, їх види і співвідношення з морфологічними граматичними категоріями.

Література: основна – 1, 4; додаткова – 3,4.

Лекція 9. Просте речення: підмет, присудок, додаток, обставина, означення. Порядок слів у простому реченні.

Основні поняття теми: підмет, присудок, додаток, обставина, означення.

Речення як номінативно-комунікативна одиниця - головна одиниця синтаксису; номінативний, комунікативний і прагматичний аспект речення; семантична структура речення як сукупність номінативного значення та окремих комунікативно-прагматичних категорій речення; речення та мовленнєвий акт; прямі й непрямі мовленнєві акти; співвідношення понять "речення" і "висловлювання"; співвідношення словосполучення, речення, надфразної єдності.

Предикативність як основна ознака речення; різні тлумачення речення; вербоцентрична та суб'єктно-предикатна концепція речення; категорії речення: модальність, темпоральність, аффірмативність, негативність; двоскладове, односкладове та фразеологізоване речення; головні ознаки німецького речення.

Моделювання речення: поняття моделі речення; моделювання на основі вербоцентричної та суб'єктно-предикатної теорії речення; моделі формально-морфологічні та семантичні; відношення між цими моделями; вплив субкатегоріальної семантики слів на реалізацію моделі речення.

Парадигма у синтаксисі: поняття синтаксичної парадигми; парадигма простого речення.

Класифікація простих речень за різними критеріями: розповідні, питальні, наказові, окличні; нейтральні та емоційно забарвлені; поширені та непоширені; повні і неповні; дієслівні та іменні; особові, загально-особові, неозначено-особові, безособові; стверджувальні та заперечні; засоби вираження заперечення - явні та латентні.

Література: основна – 1, 3; додаткова – 2,4.

Лекція 10. Складне речення: типи зв'язку. Порядок слів у складному реченні.

Основні поняття теми: підрядний та сурядний типи зв'язку.

Складне речення як цілісна семантико-синтаксична одиниця; синтаксичний статус конститuentів складного речення; поняття цілісності елементарного речення.

Види складного речення: складносурядне та складнопідрядне; синтаксичні зв'язки між конститuentами складних речень.

Література: основна – 1,2; додаткова – 1,2.

Лекція 11. Складносурядне речення: типи та особливості творення.

Основні поняття теми: складносурядне речення, єднальні, протиставні, причиннові, допустові типи.

Складносурядне речення (паратаксис): складносурядні речення і послідовність простих речень, їх різниця; роль інтонації та пунктуації в оформленні складносурядного речення; семантика відношень між елементарними реченнями в складносурядному комплексі; семантичні типи складносурядних речень і засоби їх зв'язку; порядок слів.

Література: основна – 1, 2; додаткова – 3,4.

Лекції 12-14. Складнопідрядне речення: суб'єктні та об'єктні речення, підрядні означальні, підрядні речення часу, причини, умови, допусту, підрядні речення мети, модальності, протиставлення.

Основні поняття теми: підрядні означальні, підрядні речення часу, причини, умови, допусту, підрядні речення мети, модальності, протиставлення.

Складнопідрядне речення (гіпотаксис). Особливості синтаксичного зв'язку між головними та підрядними реченнями; автосемантів та синсемантів (формальна і семантична); головної і підрядної частини речення; ознаки підрядного речення; засоби зв'язку між елементарними реченнями; кореляти; традиційна класифікація підрядних речень за різними критеріями: за місцем підрядної частини по відношенню до головної; за засобом зв'язку; засемантикованість синтаксичною функцією.

Література: основна – 1, 4; додаткова – 2,3.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ “ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС (НІМЕЦЬКА МОВА)”

Разом – 144 год., лекції - 28 год, семінарські – 28 год , модульний контроль – 8 год.,
самостійна робота - 80 год.

Види діяльності	Зміст													
Дати (місяці)	вересень-грудень							лютий-травень						
Назва модуля	Морфологія німецької мови							Синтаксис німецької мови.						
Кількість балів за модуль	149							149						
Теми лекцій	1. Морфологія: ключові поняття. Частини мови. Артикль: види та особливості вживання артикля. Іменник: типологія. Граматичні категорії іменника.							8. Синтаксис німецької мови: типологія речень (розповідні, питаньбні, спонукальні, складносурядні, складнопідрядні).						
	2. Іменник: система відмінювання (сильна, слабка, жіноча, множинна). Утворення множини іменників. Визначення роду іменника.							9. Просте речення: підмет, присудок, додаток, обставина, означення. Порядок слів у простому реченні.						
	3. Дієслово: Граматичні категорії дієслова. Синтаксична класифікація (повнозначні, допоміжні, особові, безособові, зворотні, перехідні та неперехідні). Семантична класифікація дієслів.							10. Складне речення: типи зв'язку. Порядок слів у складному реченні.						
	4. Дієслово: морфологічна класифікація дієслів. Поняття часу у німецькій мові: теперішній, минулий розмовний, минулий писемний, давньоминулий, майбутній. Творення часових форм дієслів. Афіксація дієслів.							11. Складносурядне речення: типи та особливості творення.						
	5. Категорія стану дієслів: варіації пасивних конструкцій. Категорія виду дієслів: творення умовного та наказового способу. Інфінітивні та дієприслівникові та дієприкметникові сполуки.							12-14. Складнопідрядне речення: суб'єктні та об'єктні речення, підрядні означальні, підрядні речення часу, причини, умови, допусту, підрядні речення мети, модальності, протиставлення.						
	6. Прикметник: система відмінювання та ступені порівняння. Прислівник: типологія та вживання. Займенник: типи та відмінювання.													
	7. Числівник: вживання кількісних та порядкових числівників. Службові частини мови: прийменник, сполучник, заперечення, частка, вигук.													
Кількість балів за присутність на лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Теми семінарів	1. Вживання дієслів у німецькій мові.							5. Прості речення у німецькій мові.						
	2. Вживання іменників у німецькій мові.							6. Складносурядні речення у німецькій мові.						
	3. Вживання прикметників, прислівників та займенників у німецькій мові.							7. Складнопідрядні речення у німецькій мові.						
	4. Вживання службових частин мови.													
Кількість балів за присутність на семінарі	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарі	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Самостійна робота	5x3=15							5x3=15						
МК	25			25				25			25			
Загальна кількість	298													

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Морфологія німецької мови

Семинар 1. Вживання артиклів і іменників у німецькій мові.

План:

1. Das Substantiv.
2. Bedeutungsgruppen der Substantive.
3. Das Genus der Substantive.
4. Das Genus der Substantive nach der Bedeutung.
5. Das Genus der Substantive nach der Form.
6. Der Numerus der Substantive.
7. Der Singular.
8. Der Plural.
9. Die Deklination der Substantive.
10. Starke Deklination.
11. Schwache Deklination (n-Deklination).
12. Die weibliche Deklination.
13. Die Deklination der Personennamen.
14. Die Deklination der geographischen Namen.
15. Die Deklination der substantivierten Verben, Adjektive und Partizipien.
16. Der Artikel.
17. Gebrauch des Artikels.
18. Der bestimmte Artikel.
19. Der unbestimmte Artikel.
20. Der Nullartikel (Das Fehlen des Artikels).
21. Verschmelzung des Artikels mit einer Präposition.

Література: основна –1(С.36-58); додаткова –2.

Семинар 2. Вживання дієслів у німецькій мові.

План:

1. Die Wortarten.
2. Das Verb.
3. Morphologische Unterscheidung der Verben.
4. Finite und infinite Verbformen.
5. Die Bildung der Verbformen.
6. Trennbare und untrennbare Verben.
7. Syntaktische Unterscheidung der Verben.
8. Vollverben und Hilfsverben.
9. Personliche und unpersonliche Verben.
10. Reflexive Verben.

- 11.Reziproke Verben.
- 12.Transitive und intransitive Verben.
- 13.Transitive und intransitive Verben.
- 14.Semantische Unterscheidung der Verben.
- 15.Die Tempora.
- 16.Das Prasens.
- 17.Das Präteritum.
- 18.Das Perfekt.
- 19.Das Plusquamperfekt.
- 20.Das Futur I.
- 21.Das Futur II.
- 22.Die Zeitenfolge.
- 23.Das Genus des Verbs.
- 24.Das Vorgangspassiv.
- 25.Das Zustandspassiv.
- 26.Der Modus.
- 27.Der Indikativ.
- 28.Der Konjunktiv.
- 29.Der Imperativ.
- 30.Der Infinitiv.
- 31.Das Partizip.
- 32.Das Partizip I .
- 33.Das Partizip II.

Література: основна –1(С.7-36); додаткова –1.

Семинар 3. Вживання прикметників, прислівників та займенників у німецькій мові.

План:

1. Das Adjektiv.
2. Die Deklination des Adjektivs.
3. Die starke Deklination.
4. Die schwache Deklination.
5. Die gemischte Deklination.
6. Besonderheiten der Deklination.
7. Die Komparation des Adjektivs.
8. Das Adverb.
9. Die Klassifikation des Adverbs.
- 10.Das Pronomen.
- 11.Das Personalpronomen.
- 12.Das Demonstrativpronomen.

13. Das Possessivpronomen.
14. Das Reflexivpronomen.
15. Das Rezipropronomen.
16. Das Interrogativpronomen.
17. Das Indefinitpronomen.
18. Das Relativpronomen.
19. Das Pronomen es .

Література: основна –1(С.58-77); додаткова –3.

Семінар 4. Вживання службових частин мови.

План:

1. Das Zahlwort.
2. Die Kardinalzahlen.
3. Die Ordinalzahlen.
4. Die Bruchzahlen.
5. Die Gattungszahlen.
6. Die Vervielfältigungszahlen.
7. Die Einteilungszahlen.
8. Die Praposition.
9. Die Konjunktion.
10. Koordinierende Konjunktionen.
11. Subordinierende Konjunktionen.
12. Die Negation .
13. Die Partikeln.
14. Die Interjektion.

Література: основна –1(С.77-91); додаткова –4.

Змістовий модуль 2. Синтаксис німецької мови

Семінар 5. Прості речення у німецькій мові.

План:

1. Der Satz
2. Satzarten
3. Aussagesatz
4. Aufforderungssatz
5. Fragesatz
6. Satzformen
7. Der einfache Satz
8. Das Pradikat
9. Das Subjekt
10. Das Objekt

11. Die Adverbialbestimmung
12. Das Attribut
13. Die Stellung der Satzglieder
14. Die Stellung der nominalen und pronominalen Satzglieder
15. Adversativsatz

Література: основна –1(С. 91-98); додаткова –1.

Семінар 6. Складносурядні речення у німецькій мові.

План:

1. Der zusammengesetzte Satz
2. Die Satzverbindung
3. Satzstellung

Література: основна –1(С. 98-101); додаткова –2.

Семінар 7. Складнопідрядні речення у німецькій мові.

План:

1. Das Satzgefuge
2. Einteilung der Nebensatze
3. Subjektsatz
4. Objektsatze
5. Attributsatz
6. Temporalsatze
7. Kausalsatz
8. Konditionalsatze
9. Konsekutivsatz
10. Konzessivsatz
11. Finalsatz
12. Modalsatz

Література: основна –1 (С.101-108); додаткова –3.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ГЛОСАРІЙ (15 БАЛІВ)

Самостійно скласти *термінологічний глосарій* з курсу та вивчити його напам'ять. Кількість термінів до 100 слів. Вивчити укладену термінологію з курсу.

Вимоги до термінологічного глосарію:

- терміни подавати у алфавітному порядку;
- розподілити терміни у відповідності із темами, що вивчаються;
- позначати артикль та множину іменників;
- зазначити переклад терміну українською мовою в дужках;
- тлумачення терміну зазначити німецькою мовою.

Критерії оцінювання глосарію

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Мовна правильність оформлення Достовірність та інформативність викладеного матеріалу Орфоепічна та орфографічна грамотність	5
2.	Логічне та лаконічне тлумачення термінів	5
3.	Усна презентація глосарію у режимі «двосторонній переклад»	5
Разом		15 балів

ПРЕЗЕНТАЦІЯ (15 БАЛІВ)

Підготовка *презентації* з використанням Смарт-дошки (обсяг презентації – 15-20 слайдів):

Тематика проектів:

1. Артикль. Форми, функції та вживання в німецькій мові. Artikel. Formen, Funktionen und Gebrauch im Deutschen.
2. Іменник. Відміни іменників. Deklinationen der Substantive.
3. Іменник. Рід іменників. Substantiv. Das Geschlecht der Substantive. Множина іменників. Substantiv. Pluralbildung der Substantive.
4. Прикметник. Відмінювання прикметників. Adjektiv. Deklinationen der Adjektive. Ступені порівняння прикметників. Komparation der Adjektive im Deutschen.
5. Займенник. Види та відмінювання займенників. Pronomen. Typen und Deklinieren der Pronomen.
6. Прийменник. Види прийменників. Präpositionen. Typen der Präpositionen.
7. Числівник. Класифікація та вживання числівників німецької мови. Zahlwort in der deutschen Sprache. Klassifikation und Gebrauch.
8. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників німецької мови. Adverb in der deutschen Sprache. Klassifikation und Gebrauch.
9. Система часових форм дієслова. Das System der Zeitformen im Deutschen: Präsens, Perfekt, Imperfekt, Plusquamperfekt, Futur I.

- 10.Форми та вживання дієслів німецької мови у пасивному стані. Formen und Gebrauch der Passivkonstruktionen im Deutschen.
- 11.Номінальні форми дієслів. Інфінітивні конструкції німецької мови. Die Nominalformen des Verbs. Benutzung der Infinitivformen in der deutschen Sprache.
- 12.Номінальні форми дієслів. Вживання дієприкметників та дієприслівників у німецькій мові. Die Nominalformen des Verbs. Verwendung der Partizipien im Deutschen.
- 13.Умовний спосіб дієслів першої сфери використання. Творення та вживання.Konjunktiv I. Formen und Benutzung in der deutschen Sprache.
- 14.Умовний спосіб дієслів другої сфери використання. Творення та вживання. KonjunktivII. Formen und Benutzung in der deutschen Sprache.
- 15.Просте речення. Типи речень. Порядок слів у простому реченні. Der einfache Satz: Aussagesatz, Fragesatz, Aufforderungssatz. Stellung der Nebenglieder des Satzes.
- 16.Неозначено-особові та безособові речення. Die unbestimmt-persönlichen Sätze mit dem Pronomen man und die unpersönlichen Sätze.
- 17.Складне речення. Складносурядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzreihe. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache.
- 18.Складне речення. Складнопідрядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Objektsatz, Kausalsatz, Temporalsatz.
- 19.Складне речення. Складнопідрядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Finalsatz, Attributsatz, Bedingungssatz.
- 20.Складнеречення. Складнопідряднеречення. Типита вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Konzessivsatz, Vergleichsatz, Konsekutivsatz.

Карта виконання презентації

<i>Вид</i>	<i>Академічний контроль</i>	<i>Бали</i>	<i>Термін виконання (місяці)</i>
Підготовка презентації	Захист	15 балів	травень

Критерії оцінювання презентації

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання плану презентації Мовна правильність оформлення презентації Інформативність викладеного матеріалу	5
2.	Представлення на другому слайді 15 нових слів з перекладом Змістовність, чіткість, мовна правильність усного представлення презентації Використання нової лексики при усному представленні презентації	5
3.	Наявність завдань для аудиторії Наявність ілюстрацій, фото тощо Орфоепічна та орфографічна грамотність Використання в презентації аудіофайлів	5
Разом		15 балів

Шкала оцінювання презентації

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	11-15	Відмінно
Достатній	7-10	Добре
Середній	4-6	Задовільно
Низький	0-3	Незадовільно

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів денної форми навчання має таку структуру:

1. Поточний контроль:
  - усне опитування;
  - тестування;
  - дискусія.
2. Підсумковий контроль:
  - модульна контрольна робота;

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного
(модульного) контролю**

	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	14	14
2.	Відвідування семінарських занять	1	14	14
3.	Робота на семінарському занятті	10	14	140
4.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	6	30
5.	Модульний контроль	25	4	100
	Максимальна кількість балів	298		
	Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів	2,98		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
69-74	D		
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод лекцій, виконання творчих завдань, пошук в Інтернеті, метод перекладу автентичних джерел, використання комп'ютерних технологій, метод синхронного перекладу, тестування.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- авторські конспекти лекцій з дисципліни «Теоретичний курс» (німецька мова);
- авторський глосарій до лекційного курсу з дисципліни;
- навчальна та робоча навчальна програми з дисципліни;
- роздаткові матеріали до лекцій та практичних занять;
- презентації лекційного курсу у форматі PowerPoint;
- модульні контрольні тести з курсу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Kurze Deutsche Grammatik. S. GIRDENIENE, V. VAITEKUNIENE: Mokymo priemone I kurso studentams germanistams, VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS. - 2001, S- 124.
2. Абрамов Б.А. Теоретическая грамматика немецкого языка: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Б.А. Абрамов; под ред. Н.Н. Семенюк, О.А. Радченко, Л.И. Гришаевой. - М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. - 286 с.
3. Євгененко Д.А. Практична граматики німецької мови: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 456с.
4. Соколова Н. Б. Справочник по грамматике немецкого языка: Учеб. пособие. – М.: Просвещение, 1999. – 544с.

Додаткова

1. Гузар І.Ю. Грамматика сучасної німецької мови (Морфологія). Підручник для факультетів і відділів іноземних мов університетів та педагогічних інститутів (німецькою мовою). – «Радянська школа», 1956, - 147 с.
2. Herzog A. Deutsche idiomatische Wendungen für Ausländer: Eine Auswahl mit Beispiele. – VEB Verlag enzyklopädie Leipzig, 1983. – S. 175.
3. Walter Jung. Grammatik der deutsche Sprache. – VEB Bibliographische Institut Leipzig. – 1968. – S.518.
4. Паремская Д. А. Немецкая грамматика (немецкий язык): Учеб. пособие. – Мн.: Выш. шк., 1999. – 390с.

Інформаційні ресурси

1. www.deutscherklub-rgph.ru/wp.../abramov.pdf
2. www.vk.com/doc45772_183181535?hash

3. [www. online-lernen.levrai.de/ deutsch-uebungen/regeln_der_grammatik.html](http://www.online-lernen.levrai.de/deutsch-uebungen/regeln_der_grammatik.html)
4. [www. beste-tpps-zum-deutsch-lernen.com/Deutsche-Grammatik-lernen.html](http://www.beste-tpps-zum-deutsch-lernen.com/Deutsche-Grammatik-lernen.html)
5. [www. mein-deutschbuch.de/ lernen.php](http://www.mein-deutschbuch.de/lernen.php)

ДОДАТКИ

Термінологічний перелік

Die Wortarten. Das Verb. Morphologische Unterscheidung der Verben. Finite und infinite Verbformen. Die Bildung der Verbformen. Trennbare und untrennbare Verben. Syntaktische Unterscheidung der Verben. Vollverben und Hilfsverben. Personliche und unpersonliche Verben. Reflexive Verben. Reziproke Verben. Transitive und intransitive Verben. Semantische Unterscheidung der Verben. Die Tempora. Das Prasens. Das Präteritum. Das Plusquamperfekt.	Das Partizip. Das Partizip I. Das Partizip II. Das Substantiv. Bedeutungsgruppen der Substantive. Das Genus der Substantive. Das Genus der Substantive nach der Bedeutung. Das Genus der Substantive nach der Form. Der Numerus der Substantive. Der Singular. Der Plural. Die Deklination der Substantive. Starke Deklination. Schwache Deklination (n-Deklination). Die weibliche Deklination. Die Deklination der Personennamen. Die Deklination der geographischen Namen. Die Deklination der	Besonderheiten der Deklination. Die Komparation des Adjektivs. Das Adverb. Die Klassifikation des Adverbs. Das Pronomen. Das Personalpronomen. Das Demonstrativpronomen. Das Possessivpronomen. Das Reflexivpronomen. Das Reziprokpronomen. Das Interrogativpronomen. Das Indefinitpronomen. Das Relativpronomen. Das Pronomen es. Das Zahlwort. Die Kardinalzahlen. Die Ordinalzahlen. Die Bruchzahlen. Die Gattungszahlen. Die Vervielfältigungszahlen. Die Einteilungszahlen. Die Präposition. Die Konjunktion. Koordinierende Konjunktionen. Subordinierende Konjunktionen. Die Negation. Die Partikeln. Die Interjektion. Der Satz.	Satzarten. Aussagesatz. Aufforderungssatz. Fragesatz. Satzformen. Der einfache Satz. Das Prädikat. Das Subjekt. Das Objekt. Die Adverbialbestimmung. Das Attribut. Die Stellung der Satzglieder. Die Stellung der nominalen und pronominalen Satzglieder. Der zusammengesetzte Satz. Die Satzverbindung. Satzstellung. Das Satzgefüge. Einteilung der Nebensätze. Subjektsatz. Objektsätze. Attributsatz. Temporalsätze. Kausalsatz. Konditionalsätze. Konsekutivsatz. Konzessivsatz. Finalsatz. Modalsatz. Adversativsatz. Der Artikel.
--	--	--	---

<p>Das Futur I. Das Futur II. Die Zeitenfolge. Das Genus des Verbs. Das Vorgangspassiv Das Zustandspassiv</p>	<p>substantivierten Verben, Adjektive und Partizipien. Der Modus. Der Indikativ. Der Konjunktiv. Der Imperativ. Der Infinitiv.</p>	<p>Verschmelzung des Artikels mit einer Praposition. Das Adjektiv. Die Deklination des Adjektivs. Die starke Deklination. Die schwache Deklination.</p>	<p>Gebrauch des Artikels. Der bestimmte Artikel. Der unbestimmte Artikel. Der Nullartikel (Das Fehlen des Artikels). Die gemischte Deklination.</p>
--	--	---	---

Робоча програма навчального курсу

“ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС (НІМЕЦЬКА МОВА)”

Укладач: Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології інституту Філології Київського університету імені Бориса Грінченка
Зайченко Олена В`ячеславівна, старший викладач кафедри германської філології інституту Філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Теоретичний курс (німецька мова). Робоча програма навчальної дисципліни / Укладач О.В. Шапочкіна– К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 28с.